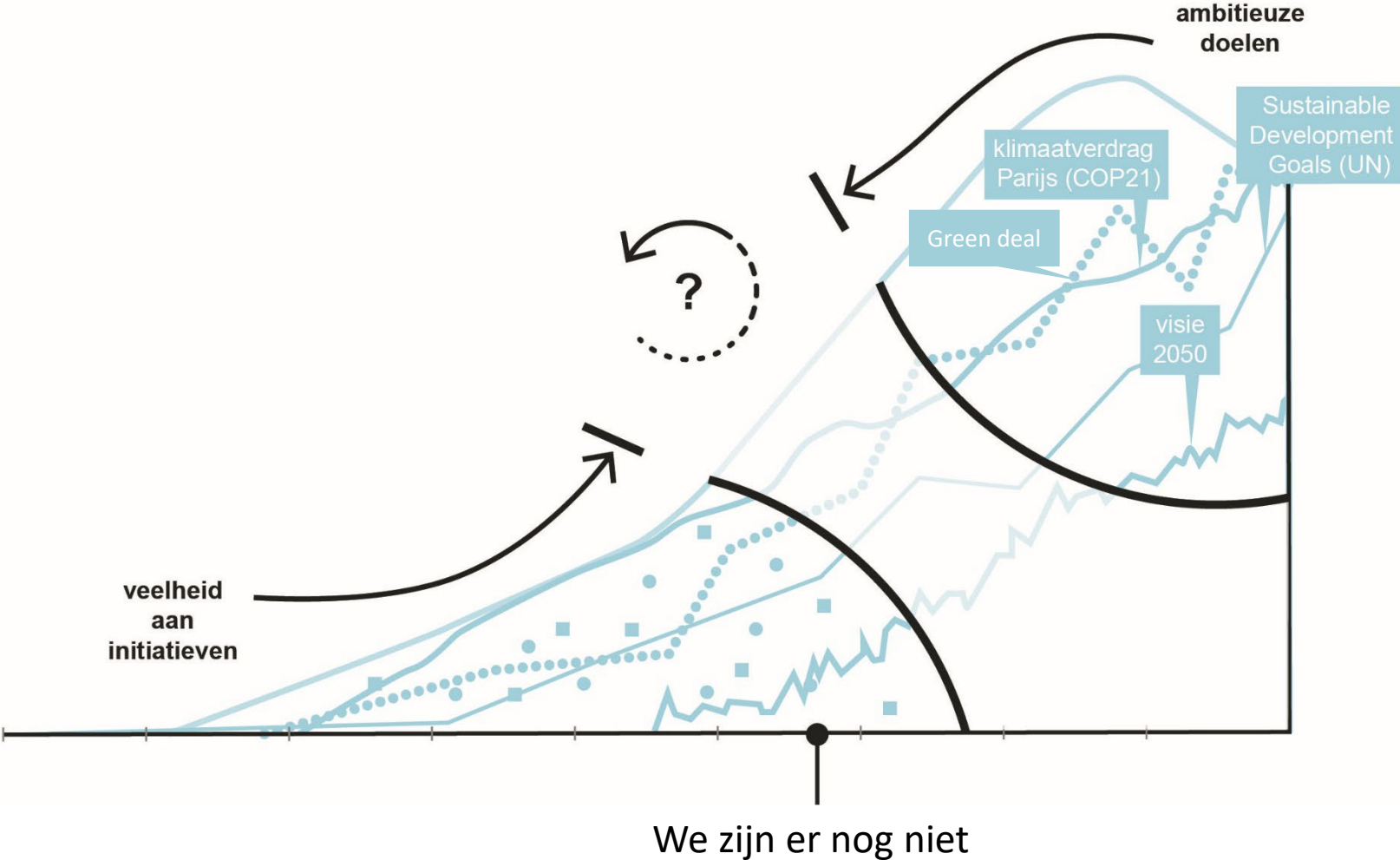

LABO

RUJIMTE

Wat is LABO RUIIMTE

Vrijdenkersruimte
Complexe opgaven

Wat is LABO RUIIMTE

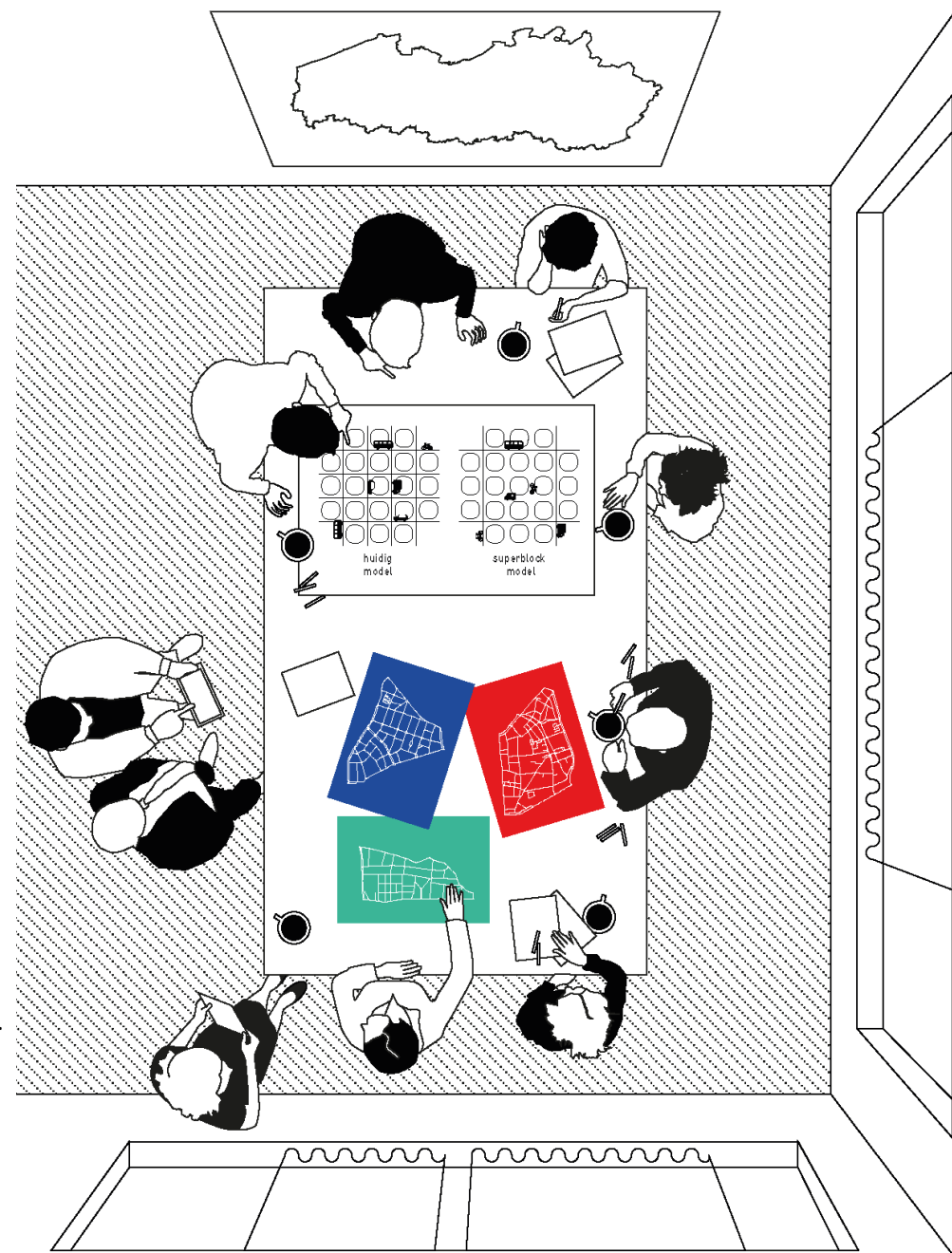
Laboratorium voor complexe ruimtelijke vraagstukken

- **Samenwerking** opzetten met andere partners, experts, wetenschappers,... naargelang de thematiek van het onderzoek
 - Gezamenlijke zoektocht naar gedeeld, toekomstgericht verhaal
- **Pionieren en vernieuwen / focus op de lange termijn**
 - Oplossingen van vandaag voeden vanuit toekomstmogelijkheden
- Inzetten van **ontwerpend onderzoek** hiertoe, en dit vooral op de grotere, regionale schaal
 - Problematieken inzichtelijk en bespreekbaar maken
 - Alternatieven uitwerken en bespreekbaar maken
- **Een denktank** over grenzen van functies, disciplines en organisaties heen
 - geen a priori eindresultaten vooropstellen, inzicht in alle openheid – serendipiteit

Wat is LABO RUIIMTE

Ruimtelijk vormgeven

Ontwerpend onderzoek
Onderzoek produceert nieuwe kennis, zo ook ontwerpend onderzoek.
Ontwerpend onderzoek als manier om voorbij de polemiek of
tegenstellingen te denken. Het is een creatief, divergerend
instrument dat het mogelijk maakt om meerdere denkbeelden uit te
werken; maar is tegelijk het integrerend instrument bij uitstek van de
verschillende technische/sectorale studies.

Wat is LABO RUIIMTE

Samenwerking

LABO RUIIMTE

Metropolitaan
Kustlandschap 2100

Stedelijk Systeem Kust

De Lage Landen 2020–
2100

Metropolitan Landscapes

Atelier Diepe Geothermie

Energielandschappen

Antwerpen, circulaire
stad van morgen

Gent, transitie in
mobiliteit en ruimte

20ste-eeuwse
randgebied van en rond
Brussel

METRO-POLIS, ruimte
voor het spoor

De Droge Delta

Info Labo Ruimte

Labo Ruimte - Ambition of the Territory - Workshop deSingel ©Tim Vandevelde

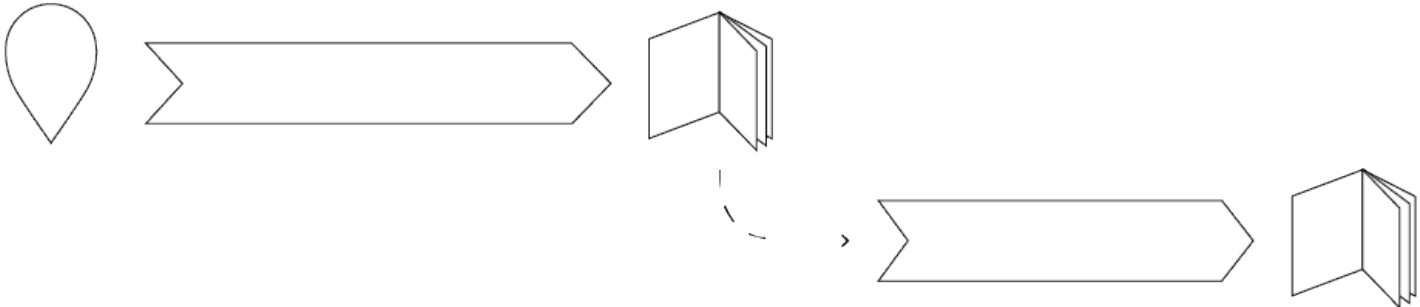
LABO RUIIMTE

LABO RUIIMTE is een open samenwerkingsverband tussen het Team Vlaams Bouwmeester en Departement Omgeving, naargelang de thematiek uitgebreid met geëngageerde administraties, experts, > relevante organisaties en actoren. De ambitie van Labo Ruimte is het voorzien van een laboratorium voor complexe ruimtelijke vraagstukken. Via ontwerp en maatschappelijk debat onderzoeken we hoe de evolutie naar een duurzamere samenleving ruimtelijk vorm kan krijgen.

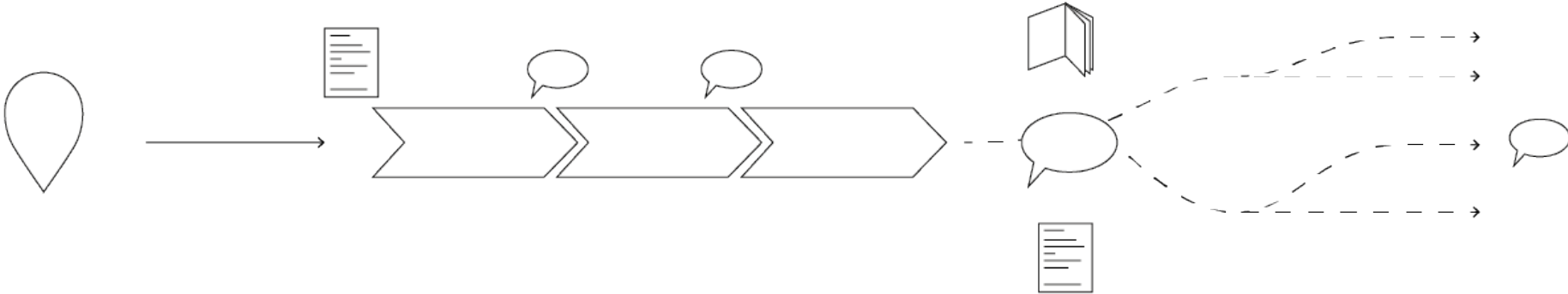
[LEES MEER](#)

LABO RUIIMTE is meer dan 'studies opzetten'

Traditioneel

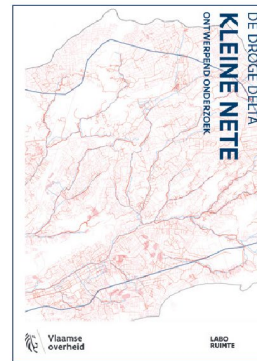
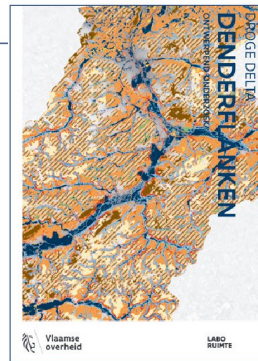
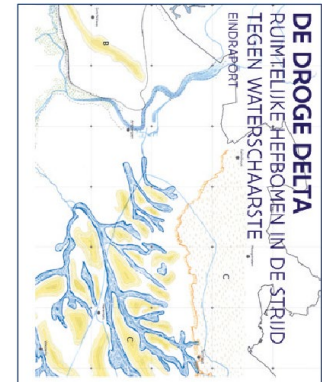
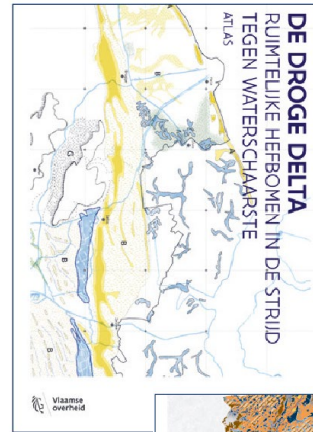
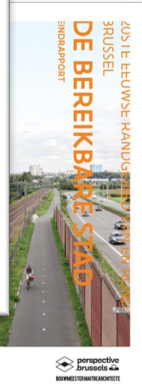
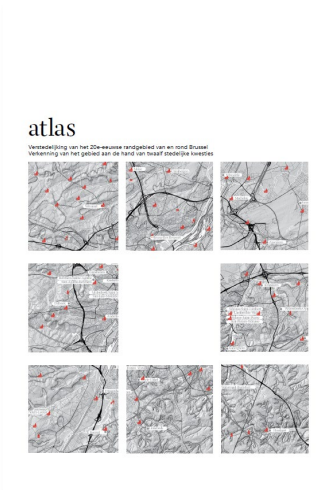
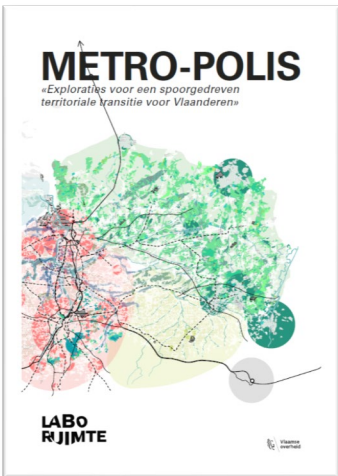
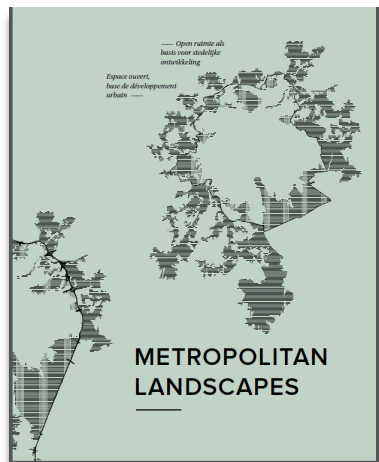
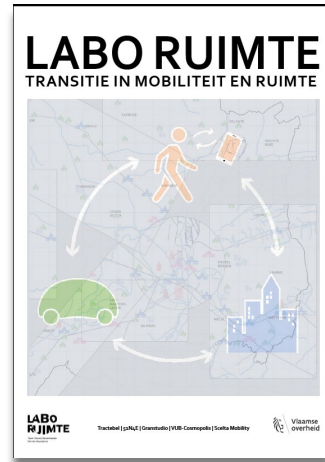
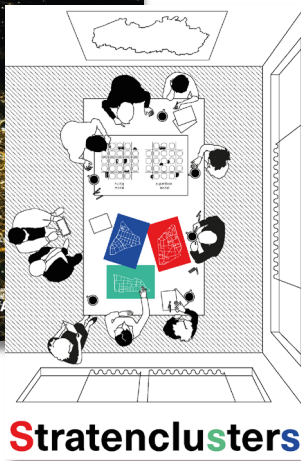
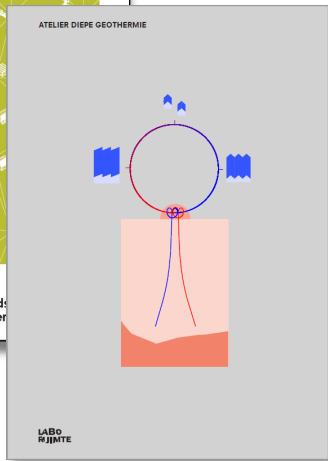
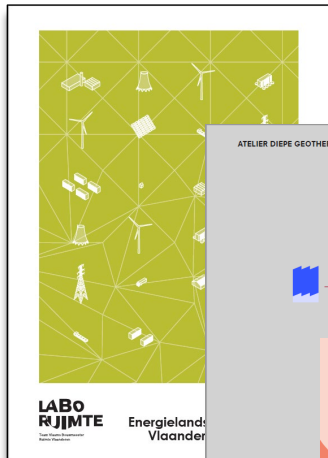
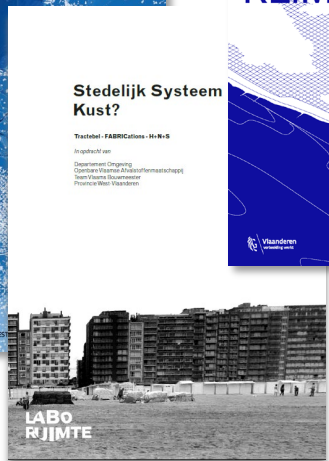

Ambitie

output vs impact

**LABO
RUJIMTE**

Output

LABO RUIMTE

Metropolitaan
Kustlandschap 2100

Stedelijk Systeem Kust

De Lage Landen 2020-
2100

Metropolitan Landscapes

Atelier Diepe Geothermie

Energielandschappen

Antwerpen, circulaire
stad van morgen

Gent, transitie in
mobiliteit en ruimte

20ste-eeuwse
randgebied van en rond
Brussel

METRO-POLIS, ruimte
voor het spoor

De Droge Delta

Info Labo Ruimte

Colloquium 28.01.2016 ©Michiel De Cleene

Onder impuls van vele actoren en projecten verandert de open ruimte in Brussel en omgeving voortdurend. Eerder dan die veranderingen passief te ondergaan, bezit open ruimte heel wat capaciteiten om een actieve en structurerende rol op te nemen in een kwaliteitsvolle ontwikkeling van onze verstedelijkte ruimte. Dat uitgangspunt vormde de basis van het studiewerk binnen Metropolitan Landscapes. In plaats van te worden weggezet als een lege ruimte, restruimte of tegenhanger van verstedelijking, wordt open ruimte hier beschouwd als een integraal onderdeel van het stedelijk systeem en drager van een breed palet aan maatschappelijke functies en diensten.

Dit uitgangspunt werd verkend en uitgediept in een ontwerp

METROPOLITAN LANDSCAPES

De studie Metropolitan Landscapes is een gezamenlijk initiatief van Brusselse en Vlaamse, stedelijke en 'open ruimte'-administraties. Via ontwerpend onderzoek wordt de sturende rol van open ruimte verkend voor het metropolitane gebied van Brussel en de rand.

ALLIANTIE

- Team Vlaams Bouwmeester
- Ruimte Vlaanderen
- VLM, Vlaamse Landmaatschappij
- BSO, Brussel Stedelijke Ontwikkeling
- BIM, Leefmilieu Brussel
- bMa, Bouwmeester voor het Brussels Gewest

TEAM

- Bureau Bas Smets, LIST architecture-urbanisme en VUB Earth System Science.
- Bureau Agence Ter
- Coloco + Gilles Clément + Studio DEV space
- LOLA landscape architects + Floris Alkemade architect + Grontmij Ontwerp Studio
- WIT architecten + OSA + Annabelle Blin + Philip Stessens

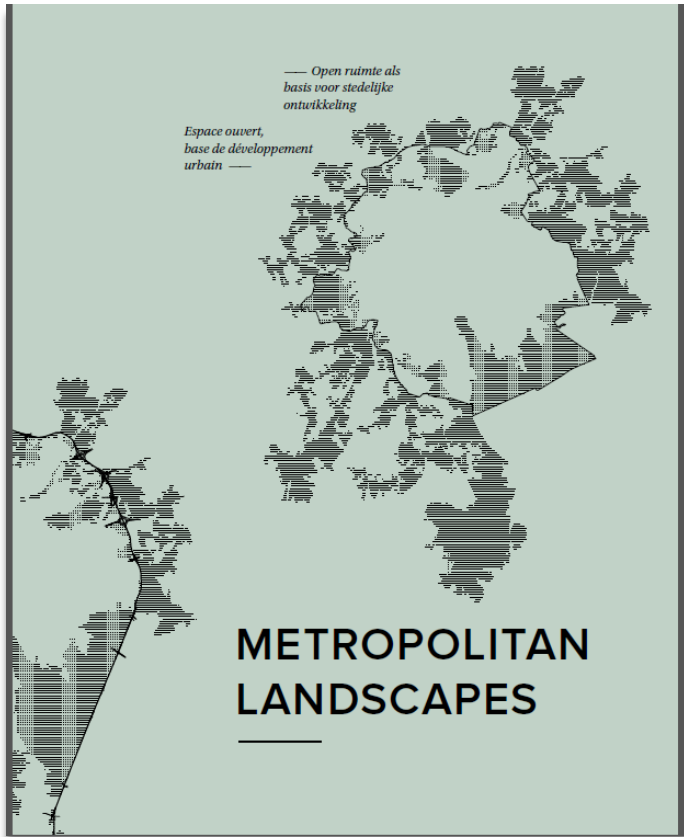
EXTERNE DESKUNDIGEN

- Eric Corijn is cultuurfilosoof en sociaal wetenschapper. Hij is professor sociale en culturele geografie aan de Vrije Universiteit Brussel en stichtend lid van de onderzoeksgroep COSMOPOLIS, City, Culture & Society.
- Freek Persyn is partner in het te Brussel gevestigde ontwerp bureau 5IN4E en gastdocent aan het Berlage Instituut in Delft (NL) en de Accademia di Architettura Mendrisio (CH)
- André Loeckx, bijzonder Emeritus KULeuven en voorzitter jury stadsvernieuwingsprojecten van de Vlaamse Gemeenschap

FASERING

- Fase 1 'kritische analyse, cartografie en ontwerpagenda' (mei 2014 - okt 2014): door Bureau Bas Smets, LIST architecture-urbanisme en VUB Earth System Science.
- Fase 2 'ontwerpend onderzoek op testsites' (dec 2014 - voorjaar 2015)
- Fase 3 'synthese: publicatie en beleidsaanbevelingen' (voorjaar 2015)

Impact

VLAAMSE
**LAND
MAATSCHAPPIJ**

Vlaanderen
is open ruimte

werken
aan
de ring
.be

Onze visie

Werken aan

Doe mee

Lees mee

Vragen

Home

Doelgroepen

Thema's

Startpagina_VLM_Portaal > Projecten > VLM-projecten > Ruimte voor de Rand

Welkom in de Vlaamse Rand

Project: Landinrichtingsproject
Provinciets: Vlaams-Brabant
Gemeenteln: Asse; Beersel; Dilbeek; Drogenbos; Grimbergen; Hoella; Merchtem; Overijse; Sint-Genesius-Rode; Sint-Pieters-Leeuw; Tervure; Zaventem
Projectleider: [Luc Vander Elst](#)

Met dit landinrichtingsproject wil de VLM samen met haar partners de open ruimte in de 19 gemeenten rondom Brussel inrichten en versterken. Die open ruimte staat onder sterke verstedelijkingsdruk. Ze verdwijnt stelselmatig of versnipperd, wordt ontoegankelijk en verliest haar kwaliteit. De Vlaamse Rand telt miljoenen mensen die er wonen en/of werken. Kwalitatieve open ruimte is belangrijk voor de levenskwaliteit van de huidige en toekomstige generaties.

Lopende projecten

Er lopen heel wat projecten binnen het landinrichtingsproject Vlaamse Rand:

Werken aan de Ring

De Ring rond Brussel krijgt een nieuw leven. We maken de Ring klaar voor het verkeer van morgen. Daarbij zetten we ook voluit in op het vergroten van de leefbaarheid in de omgeving van de Ring.

Onze projecten

Ontdek de geplande projecten voor de fiets, het openbaar vervoer, mobipunten, groenverbindingen en de integrale projecten.

Alle projecten

NOORDRAND

nl ▾

ZOEKEN

Werven

Over TOP Noordrand

Kennisopbouw

Ex-Navo/Defensie-KKE

Europese Boulevard

Groen Netwerk

Transit Oriented Development

Buda+

Levenssesteenweg

Territoriaal Ontwikkelingsprogramma Noordrand
Realisatiegericht werken via Werven

De Noordrand is van Brussel is een dynamisch en complex gebied met grote ruimtelijke uitdagingen. Brussel is de meest metropolitane stad van het land, en de verstedelijkte kernen van Sint-Stevens-Woluwe, Vilvoorde, Mixelen en Zaventem vormen het deel van het Vlaams grondgebied dat er ruimtelijk bij aansluit. Er staat een kluwen aan projecten op stapel en er zijn veel actoren actief. Heel wat initiatieven overlappen of beïnvloeden elkaar. Afstemming is vaak moeilijk.

Departement Omgeving (Vlaamse overheid), perspektive brussels (Brussels Hoofdstedelijk Gewest), provincie Vlaams-Brabant en OIVAN hebben de handen in elkaar geslagen voor het uitvoeren van een territoriaal ontwikkelingsprogramma (TOP) voor dit gebied. Via concrete 'werven' wordt een onderbouwde visie op het gebied op het terrein gestimuleerd.

Het geactualiseerde actieprogramma werd goedgekeurd door de stuurgroep eind 2017. Hier vindt u de link naar de volledige versie in pdf formaat.

[Actieprogramma TOP Noordrand \(versie maart 2018\) \(4,44 MB\)](#)

Home > Nieuws > Strategisch Project Groene Noordrand...

Strategisch Project Groene Noordrand...

- 24 augustus, 2016
- RLBK

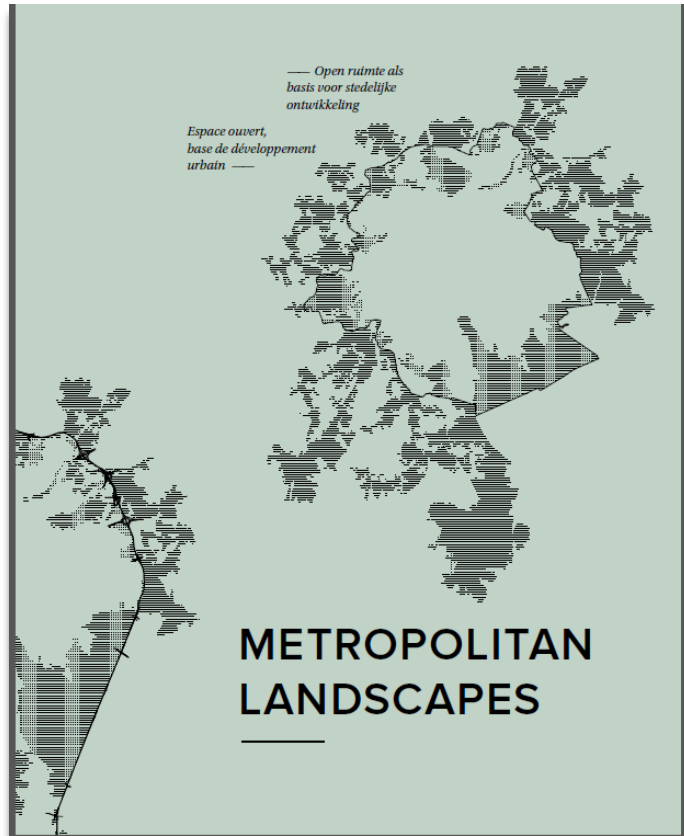
... uit de startblokken! Vanaf 1 september starten we dit gebiedsgericht project op in de Maalbeekvallei op het grondgebied van Asse, Wemmel, Meise en Grimbergen

De 'Groene Noordrand'?

Ten noorden van Brussel, geprangd tussen de Ring en andere drukke verkeersassen zoals de E40, N9 en spoorwegen in Zellik, met de historische Vilvoordse Industriezone in het oosten, vinden we nog een relatief luwe, open ruimte met beekvalleien en open kouters. De Maalbeek en haar zijbeken vormt de groenblauwe ruggengraat van het gebied. Deze Maalbeekvallei heeft ook potentieel om Laarbeekbos in het westen te verbinden met het Linbos en de Zennevallei in het oosten.

De Maalbeek als groen-blauwe ader...

Impact

perspective
brussels

Nieuws OPEN Brussels, een netwerk voor open ruimte in en

OPEN Brussels, een netwerk voor open ruimte in en rond Brussel

2de fase van de studie beschikbaar - OPEN Noordrand: Visie, Ontwerpend onderzoek en Acties

Gepubliceerd op 7 mei 2021

© Edison McCullen/Google Earth

LABO RUIJTE

Metropolitaan
Kustlandschap 2100

Stedelijk Systeem Kust

De Lage Landen 2020–
2100

Metropolitan Landscapes

Atelier Diepe Geothermie

Energielandschappen

Antwerpen, circulaire
stad van morgen

Gent, transitie in
mobiliteit en ruimte

**20ste-eeuwse
randgebied van en rond
Brussel**

METRO-POLIS, ruimte
voor het spoor

De Droge Delta

Info Labo Ruimte

LABO RUIJTE start in samenwerking met het Brussels Gewest (perspective.brussels en de Brusselse bouwmeester maître architecte) een analytisch en prospectief onderzoekstraject op naar de kwaliteitsvolle transformatie van het bebouwde weefsel in het 20ste-eeuwse randgebied van en rond Brussel.

Context en aanleiding voor de opdracht

Het 20ste-eeuwse randgebied van en rond Brussel kent heel wat stedenbouwkundige en maatschappelijke opgaven, onder meer op vlak

20STE-EEUWSE RANDGEBIED VAN EN ROND BRUSSEL

LABO RUIJTE start een onderzoekstraject naar de kwaliteitsvolle transformatie van het bebouwde weefsel in het 20ste-eeuwse randgebied van en rond Brussel.

ALLIANTIE

- Team Vlaams Bouwmeester
- Departement Omgeving
- Perspective.brussels
- team bouwmeester maître architecte

FASERING

- Fase 1: Diagnose – januari 2020 tot april 2021
- Fase 2: ontwerpend onderzoek – juni 2021 tot januari 2022
- Fase 3: synthese – februari 2022 tot zomer 2022

DOWNLOAD

- Eindrapport fase 1 - Atlas – Verstedelijking van het 20e-eeuwse randgebied van en rond Brussel

De 20e eeuwse rand rond Brussel is een dynamisch en complex gebied met grote ruimtelijke uitdagingen. Een van die uitdagingen is het versterken van biodiversiteit en eco-systeemdiensten in een stedelijke omgeving. OPEN Brussels, een inter-gewestelijke studie, moet het mogelijk maken om een gemeenschappelijke landschappelijke en ecologische visie uit te werken waar open ruimte als structurerend element optreedt voor een gezonde stedelijke groei.

Het doel van OPEN Brussels is om een **ambitieuze, gezamenlijk gedragen visie** te ontwikkelen voor een duurzaam en regionaal samenhangend open ruimte netwerk in en rond Brussel met robuuste corridors tussen stad en buitengebied voor o.a. biodiversiteit, water, koelte, lokale landbouw en actieve mobiliteit.

De studie wordt uitgevoerd door BUUR-Antea-Hesseltier in gezamenlijke opdracht van perspective.brussels, Departement Omgeving Vlaanderen [↗](#), Leefmilieu Brussel [↗](#), Agentschap Natuur en Bos [↗](#) en QVAM [↗](#) en opgevolgd door o.a. de Vlaamse [↗](#) en Brusselse [↗](#) bouwmeesters, VMM [↗](#), VLM [↗](#) en het Departement Landbouw en Visserij [↗](#).

Output

LABO RUIMTE

Metropolitaan
Kustlandschap 2100

Stedelijk Systeem Kust

De Lage Landen 2020–
2100

Metropolitan Landscapes

Atelier Diepe Geothermie

Energielandschappen

Antwerpen, circulaire
stad van morgen

Gent, transitie in
mobiliteit en ruimte

**20ste-eeuwse
randgebied van en rond
Brussel**

METRO-POLIS, ruimte
voor het spoor

De Droge Delta

Info Labo Ruimte

LABO RUIMTE start in samenwerking met het Brussels Gewest (perspective.brussels en de Brusselse bouwmeester maître architecte) een analytisch en prospectief onderzoekstraject op naar de kwaliteitsvolle transformatie van het bebouwde weefsel in het 20ste-eeuwse randgebied van en rond Brussel.

Context en aanleiding voor de opdracht

Het 20ste-eeuwse randgebied van en rond Brussel kent heel wat stedenbouwkundige en maatschappelijke opgaven, onder meer op vlak van mobiliteit, milieu en gezondheid, kwaliteitsvol en betaalbaar wonen.

20STE-EEUWSE RANDGEBIED VAN EN ROND BRUSSEL

LABO RUIMTE start een onderzoekstraject naar de kwaliteitsvolle transformatie van het bebouwde weefsel in het 20ste-eeuwse randgebied van en rond Brussel.

ALLIANTIE

- Team Vlaams Bouwmeester
- Departement Omgeving
- Perspective.brussels
- team bouwmeester maître architecte

FASERING

- Fase 1: Diagnose – januari 2020 tot april 2021
- Fase 2: ontwerpend onderzoek – juni 2021 tot januari 2022
- Fase 3: synthese – februari 2022 tot zomer 2022

DOWNLOAD

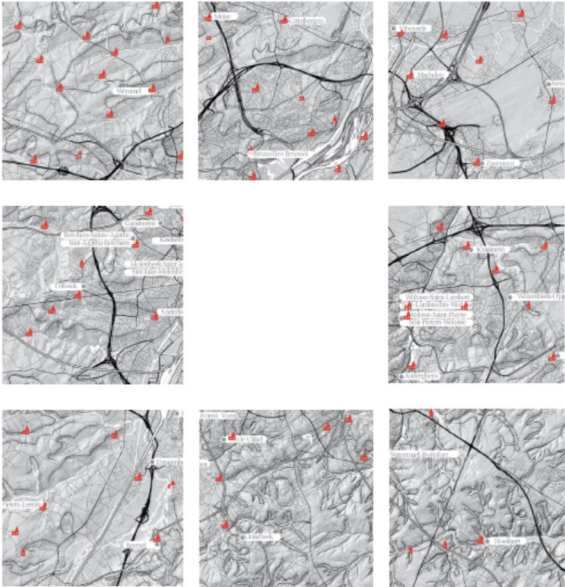
- Eindrapport fase 1 - Atlas – Verstedelijking van het 20e-eeuwse randgebied van en rond Brussel

TEAM

- team LABO XX+I: Université Libre de Bruxelles, LoUIsE Laboratory on Landscape, Urbanism, Infrastructures and Ecologies, Université Catholique de Louvain, Universiteit Gent, Ecole Nationale Supérieure d'Architecture et de Paysage de Lille, Karbon' architecture et urbanisme en Studio Paola Viganò
- Plusoffice en Anyways
- 1010 Architecture Urbanism en Fallow
- GRAU en CityTools

Impact

atlas
Verstedelijking van het 20e-eeuwse randgebied van en rond Brussel
Verkenning van het gebied aan de hand van twaalf stedelijke kwesies

The atlas consists of 12 small maps arranged in a 3x4 grid. Each map shows a different urban expansion area around Brussels, with red dots indicating specific locations and labels for each area.

DE DROGE DELTA
HOE WE VAN VLAANDEREN WEER EEN SPONS KUNNEN MAKEN

The infographic features a central cross-section of a landscape showing water flow from a tree and a stream into a reservoir. Below this, a 3D map of Flanders shows water flow patterns. To the right, a cross-section of a tree and a water body is shown. The text is in large, bold, blue letters.

Vlaamse overheid
LABO RUIJTE

2020 EEUWSE RANDGEBIED VAN EN ROND BRUSSEL
DE LEEFBARE STAD
EINDRAPPORT

The photograph shows a grassy field with a large tree on the left and a modern building in the background. The text is in orange and black.

Vlaamse overheid
perspective brussels
BOUWMEESTER/ARCHITECTE

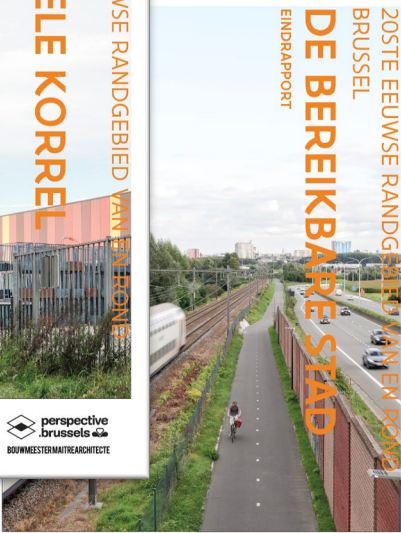
2020 EEUWSE RANDGEBIED VAN EN ROND BRUSSEL
DUBBELE KORREL
EINDRAPPORT

The photograph shows a street scene with a building and a street lamp. The text is in orange and black.

Vlaamse overheid
perspective brussels
BOUWMEESTER/ARCHITECTE

2020 EEUWSE RANDGEBIED VAN EN ROND BRUSSEL
DE BEREIKBARE STAD
EINDRAPPORT

The photograph shows a street scene with a building and a street lamp. The text is in orange and black.

Vlaamse overheid
perspective brussels
BOUWMEESTER/ARCHITECTE

www.laboruimte.be

**LABO
RUIMTE**